Jellemzően külföldi kamionok engedélyeit, illetve jogosultságait ellenőrizte a Nemzeti Közlekedési Hatóság (NKH) és a Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete (MKFE) egy közös akcióban a keleti határokon. Sátoraljaújhelyen és Tornyosnémetiben rossz világ járt a szabályszegőkre, az összesen kiszabott kilencmilliós bírság fele pedig már be is folyt az államkasszába a most debütáló új rendszer, a mobil kártyaelfogadó terminál bevezetésével.

Határátkelő ritkán szép, ez a Szlovákiával határos keleti végekre is mindenképp igaz: a félig lebontott egykori ellenőrző pont fém csontvázainak látványát por, tűző nap, a kamionparkolók szívderítőnek nehezen nevezhető panorámája, valamint egy betonpresszó és az útdíjfizető terminálja súlyosbítja. Ömlenek az országba az ilyen-olyan műszaki állapotú kamionok, ezek ellenőrzése pedig nem kis kihívás a szakembereknek. A Nemzeti Közlekedési Hatóság (NKH) és a Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete (MKFE) közös ellenőrzésén a jogosulatlan fuvarozás minél hatékonyabb kiszűrését szerették volna demonstrálni a Jármű Módszertani Főosztály munkatársai, illetve az MKFE megfigyelői.

A magyar fuvarozók helyzetét alapvetően nehezítő probléma lényege, hogy az EU-n kívüli fuvarozó vállalkozások a piac szabályozása folytán országonként engedélykvótát kapnak. Az engedélyek szabálytalan felhasználása, illetve az engedély nélküli fuvarozás a szakértők szerint folyamatosan tetten érhető, vagyis a külföldiek jogosulatlan fuvarozásaikkal a hazai vállalkozók lehetőségeit csökkentik. Ennek visszaszorítása és megszüntetése az ágazat, de a hatóságoknak is elemi érdeke. Sátoraljaújhelyen és Tornyosnémetiben a kétnapos ellenőrzés során száznál több külföldi rendszámú kamiont állítottak meg, a szakértők elsősorban a szállításra vonatkozó bilaterális és multilaterális engedélyek meglétét, érvényességét vizsgálták.

Először voltak együtt kétnapos ellenőrzésen

A két helyszínen egyszerre lebonyolított ellenőrzést Rónay-Tobel Beatrix jármű módszertani referens a helyszínen koordinálta. Elmondta, az NKH és az MKFE együttműködésének részeként korábban egy logisztikai központot ellenőriztek közösen, kétnapos közös akcióra azonban most volt először példa. A két helyszínen a két nap alatt száznál több külföldi kamiont állítottak meg és ellenőriztek. A szemle tematikus volta miatt elsősorban az engedélyek meglétére és azok érvényességére koncentráltak, de amennyiben a

szemrevételezés során a műszaki, illetve a rakományrögzítési hiányosságokat is felfedeztek, akkor azokra is kiterjedt a vizsgálat.

Az MKFE javasolta a két határátkelőt

Kovács Kornél, az MKFE árufuvarozói tanács titkára üdvözölte, hogy az érdekvédelmi szervezet és az NKH kapcsolata szorosabbá vált az utóbbi időben. A jelenlegi együttműködést egy olyan szakmai egyeztetés előzte meg, amelyen a felek rögzítették, hogy a szakemberek milyen módszertani változtatásokkal képesek nagyobb hatékonyságú ellenőrzésekkel védeni a magyar piacot. „A hatóság és az MKFE egyaránt érdekelt a probléma rendezésében, ezért kézenfekvő volt a szorosabb együttműködés kialakítása. Kifejezetten az MKFE tagjainak jelzéseit figyelembe véve választottuk ki a két ellenőrizendő helyszínt, miután gyakorlati tapasztalataik alapján egészen konkrétan ezt a két határátkelőt javasolták. Az ellenőrzésektől azt várjuk, hogy a híre elterjedjen a fuvarozási szakmában. Ez részben már sikerült is, hiszen itt a helyszínen is tapasztaljuk, hogy sorra fordulnak meg a határátkelőhöz érkező külföldi kamionok vagy éppenséggel gyorsan beállnak a pihenőbe. A rendszeres és hatékony ellenőrzések üzenete az, hogy senki se gondolhassa, hogy Magyarországon át lehet hajtani közúti ellenőrzés nélkül. A tapasztalatok azt mutatják, elsősorban a volt Szovjetunióból érkező, jellemzően fehérorosz és ukrán, illetve a dél-szláv, bosnyák és szerb, valamint a török kamionokkal van probléma" – összegezte tapasztalatait Kovács Kornél.

Az árufuvarozási tanács titkára elmondta, a mostani ellenőrzés túlmutat önmagán, ugyanis egy nemrégiben életbe lépett jogszabályváltozás nyomán már a felrakó-helyek ellenőrzése is lehetséges. Ezzel egyrészt elérhető, hogy a jogosulatlan fuvarozókat már a felrakón, átrakón, vámudvarokon megfoghassák az ellenőrök, illetve kikényszerítsék a felrakók engedélyellenőrzési kötelezettségét, ezáltal is csökkentve a jogosulatlan fuvarozók számát.

A rugalmas ellenőrzések és a bírság visszatartó ereje

A magyar piac védelme jelentős kormányzati törekvés, ettől a versenyképesség növekedése várható, hiszen a piacról kiszorulnak a tisztességtelen fuvarozók, vélte Erdei Péter, az MKFE szolgáltatási igazgatója. Elmondta, az engedély nélküli, főként – de nem kizárólag – harmadik országbeli fuvarozók kiszűrése a szakma érdeke, ugyanis szabályszegésükkel a hazai fuvarozók kárára jutnak tisztességtelen versenyelőnyhöz a külföldiek. Mint mondta, már

vannak eredményeik is: „Két területen érezhető egyértelműen előre lépés, egyrészt az ellenőrzések már rugalmasan képesek követni az iparágon belüli változásokat, a kiskapukat keresők újabb és újabb próbálkozásait. Másrészt a bírságról igenis elmondható, hogy annak nagysága visszatartó erejű. Van félmilliós, nyolcszázezres, de halmozott szabálysértés esetében akár 2,2 millió forintos bírság is lehetséges" – mondta Erdei Péter, aki kijelentette: a szabálytalan fuvarozói magatartás megállítását, illetve az NKH-val kiépített együttműködést üdvözli a teljes magyar fuvarozói szakma.

Kilencből négy és félmilliót már a helyszínen beszedtek

Rónay-Tobel Beatrix elmondta, nem csak EU-n kívüli vállalkozások kamionjait, hanem uniós cégek tehergépjárműveit is ellenőrizték. A leggyakoribb szabálysértés az engedélyköteles fuvarozáskor a jogosultság hiánya volt, elterjedt manipuláció, hogy a sofőrök nem töltik ki vagy éppenséggel átírják az engedélyt, így azt többször kívánják felhasználni. A két nap mérlege kilencmilliós kiszabott bírság volt. „Most alkalmaztuk először az úgynevezett POS terminálos fizetést és a tapasztalatok nagyon megnyugtatóak: a rendszer megbízhatóan működött, és a mobil kártyaelfogadó terminál révén a kiszabott büntetések nagyjából felét, négy és félmillió forintot már be is szedtük" – értékelte az ellenőrzés tapasztalatait a Közúti Gépjármű-közlekedési Hivatal jármű módszertani referense. A helyszínen hozott jogerős határozatok mellett születtek üzembentartókkal és gépjárművezetőkkel szembeni nem jogerős döntések is, ilyenkor letétként helyezték el a sofőrök a vitatott büntetés várható összegét, ami 13 meghiányolás miatt kiszabott bírság összegének felel meg. Az NKH és az MKFE a jövőben is közösen kíván fellépni a jogosulatlan fuvarozás ellen a személy- és áruszállítási szegmensben, amivel a két szervezet a piac megtisztítását és a jogkövető magatartást szeretné elősegíteni.